

De Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg

is inzake de klacht 2020/034 van:

mevrouw X, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, de afdeling Volte 2A, onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 19 augustus 2020 een klaagschrift, gedateerd 13 augustus 2020, van mevrouw X, hierna te noemen klaagster.

Klaagster heeft zich bij het formuleren van haar klaagschrift en bij de mondelinge behandeling van de klacht laten bijstaan door mevrouw Y, Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich mevrouw Z, behandelaar van de afdeling Volte 2A en de heer X.

Door mevrouw Z., behandelaar van de afdeling Volte 2A, hierna te noemen verweerster, is een verweerschrift ingediend, gedateerd 24 augustus 2020 en ontvangen door de Klachtencommissie op 24 augustus 2020.

Verweerster heeft zich bij het formuleren van haar verweerschrift en bij de mondelinge behandeling van de klacht laten bijstaan door een juriste.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klaagster en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klaagster en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 27 augustus 2020.

Verweerster heeft op verzoek van de klachtencommissie de “Instructie binnentuin privileges” en de “Uitleg aan cliënten om vrij in de binnentuin van Woensel te kunnen bewegen” aan de klachtencommissie doen toekomen.

Klaagster is er blijkens het klaagschrift mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing van 20 juli 2020 om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie, door haar tuinpas in te nemen waardoor zij niet meer zonder begeleiding in de binnentuin kan komen.

3. Standpunt van de klaagster

Klaagster vindt dat zij ten onrechte wordt beschuldigd van het dealen in drugs. Klaagster is geen drugsdealer. Het gevolg van deze beschuldiging is dat haar tuinpas is ingenomen. Zeker tot 3 september 2020 zal klaagster haar tuinpas niet terugkrijgen. Het gevolg van het innemen van de tuinpas is dat klaagster niet ongebeleid in de binnentuin mag zijn.

De laatste urinecontroles waren voor wat het gebruik van cannabis betreft negatief. Daarom vindt klagster dat zij haar tuinpas terug dient te krijgen.

Klagster wil dat haar excuses worden aangeboden voor de onterechte aantijging dat zij dealt in drugs. Ook wil zij dat alle medewerkers van de afdeling worden geïnformeerd dat zij niet in drugs dealt.

Klagster verzoekt de klachtencommissie om haar klacht gegrond te verklaren.

Ten slotte verzoekt klagster de klachtencommissie om haar een schadevergoeding toe te kennen voor de door haar geleden psychische schade.

4. Standpunt van de verweerster

De klacht betreft kennelijk de beslissing van 10 augustus 2020 om klagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid.

Klagster geeft in haar klaagschrift aan dat ze onterecht wordt beschuldigd van drugs dealen, waardoor ze haar tuinpas kwijt is tot in ieder geval 3 september 2020. Daardoor mag klagster niet onbegeleid in de binnentuin zijn.

De aanleiding voor het innemen van de tuinpas is het herhaaldelijk overtreden door klagster van de huisregels, in het bijzonder het verbod op handel van drugs en het verbod op gebruik daarvan, in het geval van klagster het aanhoudende cannabisgebruik.

In het verleden heeft cannabisgebruik bij klagster geleid tot ernstige (psychische) ontregeling waarbij ingrijpen van buitenaf noodzakelijk bleek.

In december 2015 werd klagster binnen de crisisunit geplaatst vanwege dagelijks cannabisgebruik over langere tijd. In die periode was ook sprake van psychotische denkbeelden, wanen en hallucinaties. Klagster was angstig en somber. Klagster is dus bekend met het langdurig gebruik van cannabis, waarbij zij een houding aanneemt dat zij zich tegen alles verzet. Deze situatie wordt in de afgelopen tijd door het team en de zorgverantwoordelijke ook herkend. Dit gebruik brengt nadelige gevolgen voor klagsters behandeling en psychische gezondheid mee.

Voorts is klagster's naam meerdere keren door cliënten genoemd in verband met de mogelijke handel in drugs. Klagster is hierop aangesproken en heeft een waarschuwing gekregen. Deze waarschuwing heeft echter niet geholpen. Klagster scoort nog steeds positief op het gebruik van drugs bij urinetesten. Ook worden de geruchten van handel door klagster in de binnentuin niet minder. Hierdoor is besloten dat in verband met het verstoren van de orde en de veiligheid binnen de instelling de tuinpas van klagster wordt ingenomen.

Klagster kan haar tuinpas terugkrijgen. Daarvoor moet ze laten zien dat ze abtinent blijft van cannabis en niet handelt, of wel concreet geen waren/middelen ruilt, weggeeft of verhandelt. Daarnaast wordt verwacht dat zij zich aan de regels van de instelling houdt. Op 3 september 2020, tijdens haar zorgplanbespreking, wordt besproken of zij haar tuinpas terug kan krijgen en of zij zich aan de voorwaarden kan houden.

Verweerster is van mening dat zij gelet op de proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid correct heeft gehandeld.

Al enige tijd bestond het vermoeden dat klagster zich bezighield met de handel en gebruik van drugs binnen de instelling. Klagster heeft als gevolg van positieve urinetesten en geruchten van medecliënten een waarschuwing gekregen, die zij heeft genegeerd. Door de tuinpas van klagster tijdelijk in te trekken verwacht het team met klagster in gesprek kunnen te gaan over haar gebruik en handel binnen de instelling. Tevens wordt op deze manier beoogt dat zij geen deel uitmaakt van de handel in de binnentuin. Een minder ingrijpende maatregel is niet mogelijk geweest.

Klagster heeft in ieder geval tot 8 september 2020 de tijd om te laten zien dat zij abtinent van cannabisgebruik kan zijn.

Verweerster is van mening dat de klacht ongegrond dient te worden verklaard en verzoekt de klachtencommissie daartoe over te gaan.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klaagster is TBS met dwangverpleging opgelegd. Zij verblijft in De Woenselse Poort op grond van artikel 37b van het wetboek van Strafrecht. Op personen die om die reden gedwongen zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van artikel 9:1 van de Wvvgz de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klaagster bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de Wvvgz kan indienen.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de Wvvgz.

De klachtencommissie is bevoegd om de klacht van klaagster te beoordelen.

6. Beoordeling

De klachtencommissie gaat er bij haar beoordeling vanuit dat de klacht van klaagster, zoals die is verwoord in het klaagschrift.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat zowel klaagster als verweerster er vanuit gaan dat jegens klaagster op 20 juli 2020 een beperking in het recht op bewegingsvrijheid als bedoeld in artikel 9:9 lid 2 van de Wvvgz is toegepast. De klachtencommissie leidt dit af uit het feit dat de datum van 10 juli 2020 zowel in het klaagschrift als in het verweerschrift wordt genoemd, alsmede uit het feit dat zowel klaagster als verweerster spreken van een beperking van de bewegingsvrijheid. Tenslotte leidt de klachtencommissie dat af uit het formulier “Art.9:9 lid 2 Beslissing tot beperking van bewegingsvrijheid”, hierna te noemen “mededeling cliënt”, dat aan de klachtencommissie is overgelegd.

De klachtencommissie heeft echter ook moeten vaststellen dat het aan haar overgelegde mededeling cliënt als datum waarop de beslissing om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid de datum van 10 augustus 2020 om 09.00 uur aangeeft. Een mededeling cliënt die betrekking heeft op een beslissing om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid vanaf 20 juli 2020 is niet aan de klachtencommissie overgelegd. De klachtencommissie gaat er daarom vanuit dat de in het klaagschrift genoemde datum van 20 juli 2020 een verschrijving is, temeer omdat klaagster en de Patiëntenvertrouwenspersoon die haar bijstond de datum van 10 augustus 2020 als datum waarop de beslissing werd genomen niet hebben bestreden. De klachtencommissie gaat er daarom vanuit dat klaagster in haar klaagschrift bedoeld heeft te klagen over de beslissing van 10 augustus 2020 om haar te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid.

In artikel 9:9 lid 2 van de Wvvgz luidt als volgt.

Beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie kunnen, anders dan als middel of maatregel, aangegeven bij algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 9:8, derde lid, door de zorgverantwoordelijke persoon worden opgelegd indien;

- a naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op bewegingsvrijheid ernstig nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel
- b dit ter voorkoming van de orde in de of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de beslissing om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid is genomen door de zorgverantwoordelijke, mevrouw X.

In de mededeling cliënt wordt aangegeven dat de beperking van het recht op bewegingsvrijheid is opgelegd ter voorkoming van ernstig nadelige gevolgen voor de gezondheidstoestand van klaagster en ter voorkoming van de orde of veiligheid in de instelling. Uit de aan de klachtencommissie overgelegde stukken blijkt naar het oordeel van de klachtencommissie voldoende dat het gebruik van verdovende middelen, in het geval van klaagster cannabis, ernstig nadelige gevolgen heeft voor haar gezondheidstoestand. De psychiatrische toestand van klaagster verslechtert dan zodanig dat zij

gaat lijden aan psychotische denkbeelden, wanen en hallucinaties. Klaagster wordt ook angstig en somber.

De huisregels van De Woenselse Poort verbieden het bezit, het gebruik en de handel in verdovende middelen. Door klaagster werd erkent dat zij cannabis gebruikt. Dat blijkt ook uit de urinecontroles, die regelmatig positief zijn. Het staat dus buiten kijf dat klaagster regelmatig cannabis bezit en gebruikt. Door klaagster wordt ontkend dat zij zou handelen in cannabis. Daar staat tegenover dat medepatiënten tegenover de begeleiding van de afdeling aangeven dat klaagster wèl handelt. Al met al bestaat bij de begeleiders en de behandelaars van klaagster een ernstig vermoeden dat klaagster handelt in cannabis. De klachtencommissie is van oordeel dat meer dan voldoende duidelijk is gemaakt dat klaagster heeft gehandeld in strijd met de huisregels van De Woenselse Poort en dat dit handelen de orde en de veiligheid in de accommodatie verstoort.

De klachtencommissie heeft de beslissing om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid getoetst aan de beginselen van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid.

Doelmatigheid

De klachtencommissie is van oordeel dat door verweerster voldoende is duidelijk gemaakt dat de beperking van klaagster in haar recht op bewegingsvrijheid effectief zal zijn om klaagster af te houden van het bezit, het gebruik en de handel in cannabis en daardoor de voor klaagster ernstig nadelige gevolgen te voorkomen.

Subsidiariteit

Die maatregel moet worden genomen, die het minst bezwarend is voor betrokkene. Er moet rekening worden gehouden met de voorkeuren en beleving van betrokkene. De maatregel moet op maat worden verleend.

De klachtencommissie is van oordeel dat door verweerder voldoende duidelijk is gemaakt dat geen andere minder bezwarende maatregel had kunnen worden getroffen om de ernstig nadelige gevolgen van het bezit, het gebruik en de handel in cannabis te voorkomen.

Proportionaliteit

Er moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt tussen de ernst en de aard van de risico's die voortvloeien uit de maatregel om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid en de ernst en de aard van de inbreuk die deze beperking met zich brengt. Toetsing aan dit beginsel houdt ook in dat niet alleen de positieve effecten van de beperking, maar ook de nadelige effecten tegen elkaar afgewogen moeten worden. Er moet een individuele afweging op maat plaatsvinden en kan niet worden volstaan met een afweging in algemene termen. Bovendien moet de maatregel niet langer worden toegepast dan nodig is.

De klachtencommissie is van oordeel dat de afwegingen, zoals hierboven beschreven in voldoende mate werden gemaakt. Ten aanzien van het aspect van de duur van de maatregel wil de klachtencommissie opmerken dat zij er van uit gaat dat de maatregel op 3 september 2020 inderdaad met klaagster zal worden besproken.

Veiligheid

De klachtencommissie is van oordeel dat de maatregel om klaagster te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid voor haar en anderen geen onveiligheid veroorzaakt.

Alles overziende komt de klachtencommissie tot de conclusie dat de klacht van klaagster ongegrond dient te worden verklaard.

De klachtencommissie wil een overweging ten overvloede toevoegen.

In de ogen van de klachtencommissie is verweerster er terecht vanuit gegaan dat het intrekken van de tuinpas van klaagster gezien moet worden als een beperking van het recht op bewegingsvrijheid. Maar na lezing van de stukken waarin het beleid inzake het verstrekken van een tuinpas uiteen wordt gezet, is het voor de klachtencommissie onduidelijk hoe het verstrekken van een tuinpas gezien kan worden als het verkrijgen van een privilege door een patiënt, terwijl het intrekken van diezelfde tuinpas gezien moet worden als het beperken van het wettelijk recht op bewegingsvrijheid. Deze strijdigheid leidt tot verwarring. Verwarring die niet nodig is, omdat de wetgever in artikel 9:9 lid 2 heeft gekozen voor een systeem waarbij het recht op bewegingsvrijheid

uitgangspunt is, een recht dat alleen mag worden beperkt om de in dit artikel genoemde redenen. Een regeling die ervanuit gaat bewegingsvrijheid bij wijze van privilege kan worden toegekend, miskent het uitgangspunt van de wetgever.

De klachtencommissie geeft De Woenselse Poort in overweging om de regeling die zij heeft getroffen om bewegingsvrijheid als privilege aan patiënten toe te kennen te heroverwegen.

7. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van mevrouw X. over de beslissing van 10 augustus 2020 om haar te beperken in haar recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie, door haar tuinpas in te nemen waardoor zij niet meer zonder begeleiding in de binnentuin kan komen: **ongegrond**.

8. Schadevergoeding.

Klaagster heeft verzocht om een schadevergoeding voor de door haar geleden immateriële schade. Omdat de klachtencommissie de klacht van klaagster ongegrond heeft bevonden, is er geen aanleiding om haar een schadevergoeding toe te kennen.

Om dezelfde reden ziet de klachtencommissie geen reden om te gelasten dat aan klaagster verontschuldigheden worden aangeboden.

Aldus gedaan op 27 augustus 2020 door de Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10:1 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg.